

Клонови



1. У почетку беше Реч, и Реч беше у Бога, и Реч беше Бог.
2. Она беше у почетку у Бога.
3. Све је кроз њу постало, и од онога што је постало ништа није постало без ње.
4. У њој беше живот, и живот беше светлост људима.
5. Светлост заблиста у тами, и тама је не обухвати. Јован, ЈЕВ. 1. (1-5)

Страшна је моћ речи. Она је суштина свега што постоји, јер не постоји заправо ништа што нема свој појам.

А ипак! Има толико необјашњивих речи и догађаја. Кад се једно време њима препуни онда је његова доминантна гама апокалипса: збуњеност, страх, незнање... Много је знакова који говоре о људској немоћи. Питамо се је ли и ово наше време такво? Не губи ли људски живот своје основне атрибуте: достојанство, слободу, право... смисао, да, у чему је смисао овог времена, има ли смисла у нашем свакодневном батргању у рестловима пропале цивилизације, у блату свакидашњег убијања идеала? И сви се даље питамо, непрекидно, какав је то грех починио српски народ, који је злочин Србије да је савремени синоним за њу глупост, необразованост, незапосленост, нерад, некреативност, хистерични гемишт сваковрсне изгубљености. Јесмо ли свесни опасних граница злоупотребе речи и није ли управо тај чин не само обесвећује него и обесмишљање човека? Колико су пута у историји опасне речи наговештавале промене које су директно водиле у погром, геноцид, зло што се ширило Европом и целим светом затирући веру у вредности и наду у будућност. Истину је, разуме се, тешко домашити, можда и немогуће, али знамо ли куда срљамо када прорачунато варамо, да ли су нам циљеви толико нечасни да морамо да лажемо и не уводимо ли тиме заправо себе у предворје пакла, у само језгро Дантеовог Чистилишта?!

О души данас мало ко размишља, али је све више оних чији је страх, као природни морални коректив, толико мутирао да се не плаше ни закона, казне, затвора, они не хитају ка циљевима, већ срљају, макијавелистички игноришући право, не бирајући средства. Па још ако су на власти, ако сами расписују прописе који се на њих не односе, порезе, прирезе, таксе, захватају све више а за узврат све чешће нуде сопствену неодговорност, безобзирност и хаос, онда је јасно одакле толика мера отуђености народа, чудовишни злочини, незнање, самоубиства. Треба само бацити летимичан поглед на оне који су узурпирали власт и право, на њихове бахате и заиста, физиономије које не обећавају, охоло изговорене речи самопохвале и дисквалификације других, лустрације, па да човек помисли да су их тешке државничке бриге увеле у зону сумрака, цревне надутости, опстипације, на пример. Која је то критична тачка на којој српски властодржац доживљава ту стешњеност, цревну метаморфозу и претвара се у Молоха, глатко заборављајући и на речи заклетве које га обавезују да служи изворним интересима народа, људи. И поред њихове велике лексичке опскурности, речи, само речи навиру са свих страна које, немарљиво и неадекватно изговорене, губе сваки смисао и претварају се у ирационални прогон људског. Тешко је живети без реда и плана, без икакве сигурности и будућности, бити прогоњен без дефинисане кривице, невиђеном кампањом бити одстрањен из сопствене средине, из историје, из своје биографије чак. Какав је то континуитет дисконтинуитета, о чему се заправо ради кад један човек, без икаквих разлога, кад један народ, неприкупљен, неосвешћен идејом окупљања око сопственог егзистенцијалног и развојног програма, изненада почне да страда и губи сваку наду у опстанак, у своје перспективе. Замислите како то морбидно изгледа кад самртник који још није умро, предосећ а смрт али је жив, умреће, умире сигурно, али полако уз звуке опела, који се у својој музичкој фрази преплићу, извиру и стижу са свих страна, од свих гробарских медија, а он – још увек чује. Сопствени реквијум. Претње и клетве, радост и шенлук победника.

Али он, још није мртав. Не постоји реч наде, окрепљења, реч је убијена, ликвидирана, ригор мортис. Нема вере ни у шта, једноставно такав је живот где реч не значи саму себе. Не вреди вам то што писац Ецлесиастицуса и старојеврејски писци Мудрости стављају Реч уз Бога на самом почетку генезе, што Филон из Александрије на појму логоса темељи своју теологију која је покушавала да помири мудрост Старог Завета са античком грчком филозофијом. Иоле образованом човеку је познато да је и сам Исус Христ представљао отеловљење Божје Речи у свим темељним тумачењима (егзегези) хришћанске науке.

Да је драма проистекла из религијских мистерија, те да је говор основна радња у њој познато је свим драмским писцима, да је реч стварала и разарала свет знају историчари, да је логос створио човека познато је и теолозима и антрополозима, а о томе шта је основно градиво за градњу филозофије, поезије и цивилизације не вреди ни помињати. У темељима метафизичког и физичког света налази се Логос, Бог, Човек као његов еквивалент и епифанија, нус-креативан ум. Ако човек хоће напредак своје расе мора да поштује вредности на којима је заснована његова култура, његов хуманистички опстанак. Западна цивилизација, којој и ми притежемо, држи се својих темељних вредности духа, морала и закона које се постулирају у свим развојним програмима нација. Незамисливо је да Енглеска, на пример, уклони Нелсонов стуб са Трафалгар сквера у Лондону због другачијег политичких односа са Француском, или да Ватикан одбаци Стари Завет због неслагања са политиком Израела према Палестини. Успешан свет је заснован на поштовању вредности које се ни под којим околностима не доводе у питање. Велики светски музеји као што су Лувр, Британски Национални музеј или Ермитаж чувају духовно благо света не базирајући се на власничке тенденције неодговорних и примитивнијих влада оних подручја са којих ови предмети потичу. Духовна баштина је неприкосновена у свим правним системима Европе и не постоје економски, политички или урбанистички разлози који је могу угрозити.

Данашња Србија, међутим, преплављена синкретичким кумирима духовног подземља Запада тако је темељно блиндирана кич профитерским програмима безбројних медијских кућа да је просечан грађанин изгубљен у моралном бешчашћу релација које му се насртљиво нуде.

Апсурди Новог Српског Поретка из дана у дан расту док власт запада у аморфно стање немоћи у чисту каталепсију што јасно указује на то да није ни нова, ни другачија од претходних, већ, не само да у потпуности из њих проистиче, него показује и нове, убрзане тенденције политичке декаденције и економске пропасти. Њена хистеријска пропаганда све више подсећа на дављеника који што више губи тле под ногама све јаче виче и урла објашњење да је он одличан пливач али да је, ето, сам Бог послао потоп на њега, а заборавио је барку. Јасно је да ова Србија није Нојев ковчег, али је такође очигледно да ако настави диктатом оних чији су бомбардери до јуче сејали смрт по њој коначно иде у анихилацију и нестанак са исторјске позорнице народа и држава.

Бахатост, осиноност и волунтаризам самозваних демократа, а, у ствари, правих баштиника титоистичког и посттитоистичког режима, свуда су присутни на делу. Скандали, убиства, крађе, проневере, пљачке, морална депонија чије димензије попримају библијске одредбе Вавилонске куле; отмено обучени зликовци и криминалци, а суднице празне са дроњавим чиновницима и још дроњавијим клијентима који се тужакају око међа и плотова, а затвори, о апсурда! Препуни. Они, који су јавно оптужени за тешке злочине, као што су утаја порезе, препродаја шећера, прање новца, неоправдано богаћ ење, дрско се шепуре на медијима и као представници највиших државних тела без икаквих аргумената игноришу инкриминације са чврстим доказима. Неадекватна, па чак и гротескна употреба речи је веома брзо овај простор претворила у Пинокијеву магарећу Недођију у којој се с времена на време тек појави по неки “неполитичар-експерт” или “политичар-аутодидакт” да постави научну алтернативу народу да ли ће се (народ) определити за будућност (читај: живот) своје деце или укидање (читај: смрт) пензионера, што

нас уводи у опскурну гаму предбиблијског лапота (институционална ликвидација старих и изнемоглих).

Ко зна одакле су дошли ови клонови и какве су њихове најсмелије намере?! Не спада ли најављено уклањање Нушићевог споменика (рад вајара Зорана Ивановића) у трезор глупости (читај: покварености) савремене београдске врхушке? Да је пројекат злонамеран, неинтелигентан и ступидан види се одмах, али да иза њега стоји нека подмукла и непоштена намера тек ће се показати. Јер у име насушне (?) галерије, за коју је предвиђено да носи име српског политичара Зорана Ђинђића, треба отети четрдесетак хиљада квадратних метара градског атара, разуме се, ако се рачуна спратност овог простора нулте категорије. Колико ли би тек један бечки, или париски, или лондонски капиталиста могао да добије пословног простора кад би му била дозвољена узурпација градских тргова и паркова.

Оно што је у културном свету незамисливо данас је у Србији свакодневна пракса. Подижу се ругобне куће и здања на трошним зградама које су још увек у функцији становања. Руше се људима куће на које имају легитимно право: цело једно ромско насеље у којем већ више деценија породице живе и плаћају порез и друге прописане дажбине избацује се на улицу а њихово власништво се силецијски подаје можда баш оном булдожеру на којем су ови клонирани властодршци и дојахали у Београд. Њихова одлука да самовољно, упркос унисоном противљењу и згражању културне јавности, преместе споменик Браниславу Нушићу са Трга Републике још један је показатељ грубог и неодговорног понашања према највећим вредностима и духовној баштини српског народа. Примитивизам и јавашлук оних који би требало да служе интересима града и његових житеља све нас је довео до запрепашћења јер је очигледно да се градски “оци” не понашају као слуге грађана него власници београдског мегалополиса који мисле да им је све допуштено.

Разорили су читав град, његове улице разровали као да се спремају за рововску војну, блато, прашина и прљавштина прекрили су чак и старо урбанистичко језгро, а од задаха и смрада распадања ђубрета по контејнерима поклоњеним од њихових савезника нико не сме да помисли на отварање прозора. И као што у духу њихове идеологије “баук прљавштине кружи Београдом” тако исто неке полуписмене новинарчице са добошарском упорношћу и непрекидно тандрчу о гигантским успесима и благостању које су донеле демократске снаге до јуче преиспољних аутсајдера а данас носилаца нових, непроменљивих промена и заувек устоличених вредности које више неће дозволити неке друге промене јер, за име божје, стигли су дефинитивно мед и млеко за све освешћене и моралнополитички подобне грађане који не подлежу лустрацији. А ако рачунамо гладне, незапослене и обесправљене лустрацији подлежу скоро сви, па, изгледа, чак и Нушићев споменик као рецидив њима омраженог српског патриотизма.

Да не би, међутим, дошло до недопустиве импровизације када је реч о круцијалним питањима нашег националног и хуманистичког интереса верујем да је неопходно ове актуелне политичке снаге реверзибилног карактера које своју игнорантску компоненту вуку из претходног комунистичког и антисрпског режима упознати са неким ноторним чињеницама. Србија је у својој историји имала много политичких ара и сви су они ситуирани на начин који је адекватан историографији, али Бранислав Нушић је један, непоновљиви и неупоредиви, симбол српске културе и родољубља, и сад, брже боље, садашњи властодршци Београда хоће да га замене покојним премијером Ђинђићем. Нама, драмским писцима је, разуме се жао превременог и свирепог губитка талентованог човека, али мислимо да другови из Градске Скупштине не виде да би ова брука, као и неке друге које су већ учињене, у будућности била приписивана њему лично. То би неоспорно била још једна срамота људи који сматрају да имају мандат за девастацију ужег градског језгра и харање по српским културним просторима.

На крају, поред савремених политичара са комунистичком генезом, који не знају да су европске

вредности, којима они наводно хрле, засноване на библијском открићењу а не на Комунистичком манифесту, који у својим махнитим манифестацијама моћи само у једној акцији (“сабља”) хапсе преко једанаест хиљада углавном невиних грађана, мислимо да нису мање злоћудни ни они дојучерашњи бледуњави интелектуалци који пружају златоусто уточиште свеобухватном недељу против културе овог народа, скрнавeћи му реч. Утолико пре што, на жалост, злоупотреба речи није њихов једини злочин. Они страшно учествују. 19. августа 2003. г.